

maatte saa træffe een Grænse yderligere længere nede mellem dem, hvem Eftergivelsen af disse Statter kunde hjælpe, og dem, der sad saaledes i det, at den ikke kunde hjælpe dem det mindste, thi de burde selvfølgelig ikke have den. Men jeg er vis paa, at naar man skulde ind paa den Slags Undersøgelser, vilde man komme ind paa et Felt, hvor det vilde vise sig ganske ugørligt at komme til en Opsyldelse af Retfærdighedens simpleste Grundsætninger, og i alt Fald vilde man komme ind paa Undersøgelser, der vilde være i højeste Grad pinlige for de paagældende. Og jeg skal hen-vise til, saaledes som jeg allerede tidligere har gjort, at den Gang man tidligere har efter Nar foretog en saadan Eftergivelse af Statsstatter som den, der er foreslaaet her, indlod man sig slet ikke paa nogen som helst Undersøgelse af, om den Landmand var i Trang, og den Landmand ikke var i Trang — det blev givet over en Bank til alle Landmænd, selvfølgelig fordi paa den Tid var Landbruget i sin Helhed ligejom nu i Trang til at saa af den Støtte, det med Rimelighed kan saa fra Statskassens Side. Naar det ærede Medlem for Præsto Amts 4de Valgkreds ogsaa havde det imod Forslaget, at det foregreb, hvad Agrarerne tænkte paa, og hvad der vilde komme frem paa Agrarmødet i Odense, forekommer det mig ikke ganske rigtigt. Thi en Ting er dog sikker, og det er, at de Forslag, der komme frem paa Agrarmødet i Odense den 22de ds., ville kræve en meget lang og en meget grundig Undersøgelse for at kunne føre til noget Resultat, idet det jo ikke bliver Forslag, der skulle hjælpe lige i Djebbløkket, men det bliver Forslag, der skulle hjælpe for en lang Fremtid, saa hvor meget end forhaabentlig begge Rigsdagens Ting ville bestræbe sig for at komme igennem de Forslag, der komme, vil det dog ikke kunne ventes, at der kommer nogle Love ud af de Forslag før paa Slutningen af denne Rigsdagsamling i det allertidligste, og saa vil det paa ingen Maade, forekommer det mig, være nogen Foregriben af, hvad der der maatte blive vedtaget, om man allerede i Forvejen for dette Nar har ydet den Støtte til Landbruget, som Statskassen efter min Mening med Rimelighed og Billighed kan yde. Og det vil saa meget mindre være en Foregriben af, hvad der kan ventes at komme fra Agrarerne, som man dog vistnok, efter alt hvad der er kommet offentlig frem, tør antage, at en af Hovedfordringerne fra Agrarernes Side bliver en Afstæfelse eller i alt Fald en Medsættelse for bestandig netop af disse Statter, saa at det paa ingen Maade vil kunne blive nogen Foregriben, at Stats-

kassen for et enkelt Halvaar har frasalbet dem. Tværtimod tror jeg — jeg har kun det at støtte mig paa, som hidtil er kommet offentlig frem — at dette Forslag, hvis det bliver til Lov, vil falde ubemærket vel i Traad med i alt Fald en af de Hovedfordringer, der fra Agrarernes Side vil fremkomme.

Formanden (Høgsbro): Det ærede Medlem for Rjøbenhavns 4de Valgkreds (Scharling) har Ordet for en kort Bemærkning.

Scharling: Jeg ønsker kun for at forebygge Misforstaaelser over for det ærede Medlem for Præsto Amts 4de Valgkreds (N. Hage) at bemærke, at jeg ikke har udtalt, at der ingen Nødstilstand var i Landbruget, men kun, at der næppe var en saadan Nødstilstand — i hvert Fald var det ikke konstateret — at det kunde forsvares at gaa til en saa overordentlig Foranstaltning, som den her foreslaaede, og at der heller ikke var en Nødstilstand, der blot tilnærmelsesvis kom op imod den, som var til Stede, da vi sidst gik til et saadant Stridt, som dog var langt mindre vidtgaende, idet det kun gik ud paa at eftergive 400,000 Rigsdaler af da temmelig nylig paaagatte Statter. — Det ærede Medlem havde ikke rigtig opfattet de Data, som jeg anførte, vedrørende Tilvæksten i Sparekasserne. De gik nemlig ud paa, at der i de sidste 3 Aar uden for Rjøbenhavn havde været en lige saa stor Forøgelse som i de foregaaende 3 Aar, men jeg benyttede ikke dette som et Vidnesbyrd om, at Landbruget ikke befandt sig under noget Tryk eller havde Penge til overs. Jeg benyttede det kun for ad Mødsætningens Vej at vise, at da der samtidig i Rjøbenhavn slet ingen Forøgelse var sket i de i Sparekasserne indstaaende Beløb, saa maatte man gaa ud fra, at der ogsaa her var et saadant Økonomist Tryk til Stede, der gjorde det dobbelt betænkkeligt at gaa til en ensidig Frasalben af Statter for nogle Samfundslag og ikke for andre.

N. Andersen (Listed Amts 3de Valgkreds): Det ærede Medlem for Aarhus Amts 1ste Valgkreds (Veth-Ospenjen) udtalte i de sidste Ord, han sagde over for mig, at en Anke som den, jeg havde benyttet over for det foreliggende Forslag, nemlig, at det gav mest til dem, der havde mest, og mindst til dem, der havde mindst, kunde med samme Føje gøres mod enhver Skatteomlægning, ja selv mod enhver Toldomlægning. Deri har det ærede Medlem nogen Ret, men ogsaa kun nogen. Jeg indrømmer selvfølgelig,